

A kő meg a kocsisok

Villámok hasogatták az eget, zuhogott a záporosó, megáradt csermelyek rohantak lefelé a folyóhoz. A lezúduló víz mindent magával sodort, gyökerestül tépte ki a fákat, mély árkokat vájt, köveket görgetett. A keskeny hegyi út fölé meredő fehér gránitsziklából levált egy jókora darab, s lezuhant a mélybe. Éppen az út közepére esett, mélyen besüppedt a felpuhult földbe, és ott maradt.

Reggelre kisütött a fényes nyári nap. Harmatcseppek ragyogtak a vihartépte leveleken, az esőverte hajlékony fűszálak kiegyenesedtek. Az ébredő falu felől kocsi kanyarodott az útra. Két görbe szarvú fekete bivaly húzta a szekeret. A bakon egy parasztember ült, és vidáman füttyörészett. Ő volt a szatócs a faluban, sóért meg kátrányért-kocsikenőcsért ment a városba. A két bivaly, ahogy odaért a nagy kőhöz, megtorpant: a kő eltorlaszolta az egész utat. Balról, a szakadék mélyén a zavaros vizű folyó zúgott, jobboldalt meredek sziklák szöktek a magasba – a szekér nem tudta a követ kikerülni. A parasztember, ahogy meglátta a lezuhant követ, megvakarta a füle tövét, leszállt a szekérről, odament, belerúgott, azután a hátával feküdt neki a kőnek, de meg sem tudta mozdítani.

– Tyűha, jókora szikla esett ide az éjjel! Meg sem tudom mozdítani. Nem tehetek mást, várok, míg valami erősebb ember vetődik erre, aki elbír vele.

Azzal leült az út szélére, elővette a bicskáját, fogott egy fadarabot, és farigcsálni kezdte.

Kisvártatva újabb szekér érkezett, megrakva tűzifával.

Piros öves, tagbaszakadt török lépkedett a kocsi mellett. Már messziről kiabált:

– Hej, testvér, miért éppen az út közepén állítottad meg a szekeredet? Húzdj félre egy kicsit, hadd kerüljelek ki, sietős dolgom van.

– No, ha sietős, hát csak siess – felelte a szatócs. – De előbb el kell gördítened azt a sziklát az útból, addig nem tudsz továbbmenni.

– Miféle sziklát? – kérdezte a török.

– Itt van ni, a bivalyaim előtt, nézd meg a saját szemeddel!

A török előrement, körüljárta a nagy követ, aztán levetette az ujjasát, lökte a követ erről, taszította arról, de ő sem tudta megmozdítani.

– Nincs mit tenni – csóválta meg ő is a fejét. – Meg kell várnunk, míg idevetődik valaki, aki erősebb nálunk, hogy megtisztítsa az utat.

Azzal leült a szatócs mellé, és cigarettára gyújtott. Nem telt bele sok idő, megjelent egy konflis. Idős, görnyedt hátú ember volt a kocsisa, vékony nyakú, eres kezű. Szaporán csattogtatta a lovak hátán az ostort. Amikor megtudta, miért vesztegel előtte a két szekér, a konfliskocsis felkiáltott, fűgén leugrott a bakról, körültipegte a követ, mint egy kotlós-tyúk, de ő sem tudta megmozdítani. Hamar beletörődött, leült a másik kettő mellé, és várt. Hamarosan érkezett két taliga, csérgékkal borítva, megrakva cserépedénnyel. A gazdáik a közeli vásárra iparkodtak, és nagyon bosszantotta őket, hogy nem tudnak továbbmenni. Egyikük nagyon mérges ember volt, s hogy megbüntesse a hatalmas követ, nagyokat csapkodott rá az ostorral. Jót nevettek rajta a kocsisok. Telt-múlt az idő, már dél felé járt. Már egy egész karaván vesztegelt a kő innenső oldalán. Csak úgy nyüzsögtek a türelmetlen utasok a kő körül, egymás után gyürköztek neki, de egyik sem tudta arrébb mozdítani a gránitsziklát. Egyszer csak egy kis öregember tűnt fel az úton. A vállán egy bot, azon vitt egy kosár cseresznyét. Amikor a csoportosuláshoz ért, az öregember köszöntötte a kocsisokat, azzal már ment volna tovább.

– Jó neked, hogy nincs szekered, könnyen kikerülsz a követ, s eladhatod a cseresznyédet a piacon! – kiáltotta utána irigyen az egyik fazekas.

– Jöhetnétek ti is – felelte az öregember.

– Már hogy mehetnénk?

– Ésszel, fiam.

– Nem ész kell ide, hanem erő – felelte a fazekas. – Mindannyian megpróbáltuk, de senki sem tudja arrébb lódtítani ezt a követ.

– Az ám, csak hogy egyenként próbáltátok. Miért nem próbálkoztok együtt? Annyian vagytok, hogy egy regiment kitelne belőletek! Lássatok neki közösen! Ha arra vártok, hogy Markó királyfi kikel a sírjából, és arrébb teszi nektek ezt a követ, hát arra ugyan várhattok!

– Igaza van az öregnek! – kiáltotta a konfliskocsis. – Emberek, testvérek, gyertek, próbáljuk meg együtt elgördíteni a sziklát!

Nekiveselkedtek a kocsisok a nehéz kőnek, a markukba köptek, megtaszították az egyik oldalról, s nagy erőlködéssel legördítették a hegyoldalra. A szikla hatalmas dübörgéssel zuhant a szakadékba.

Most már szabad volt az út, indulhattak a szekerek tovább.

Forrás: Ravasz Péter. (Csíkhelyi Lenke fordítása. Móra Könyvkiadó, 1975), Boldizsár Ildikó: Mesekalauz úton lévőknek – Életfordulók meséi című könyvében (Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2013, 188-191. oldal).